ایران
صاحب امتیاز: خبرگزاری جمهوری اسلامی
مدیرمسئول: مهدی شفیعی
سردبیر: جواد دلیری

تلفن: ۸۸۷۶۱۷۲۰ نمابر: ۸۸۷۶۱۲۵۴ ارتباط مردمی: ۸۸۷۶۹۰۷۵
پیامک: ۳۰۰۰۴۵۱۲۱۳ روابط عمومی / نشانی: تهران خیابان خرمشهر،شماره ۲۰۸
صندوق پستی: ۵۳۸۸-۱۵۸۷۵ / امور مشترکین: ۸۸۷۴۸۸۰۰
چاپ: شرکت چاپ جام‌جم / سازمان چاپ و انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی
چاپخانه همشهری
سازمان آگهی‌های روزنامه ایران: دارنده گواهینامه ایزو ۹۰۰۱ از شرکت NISCERT
تهران خیابان خرمشهر شماره ۱۶ / پذیرش سازمان آگهی‌ها: ۱۸۷۷ (۰۲۱)
انتشارات مؤسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران: ۵-۸۸۵۴۸۸۹۲
http://irannewspaper.ir

اذان ظهر ۱۳/۰۳ | اذان مغرب ۱۹/۴۶ | نیمه شب شرعی ۰۰/۲۰ | اذان صبح فردا ۵/۱۳ | طلوع آفتاب فردا ۶/۳۹

سخن روز

امام کاظم (ع): خداوند در زمین بندگانی دارد که برای برآوردن نیازهای مردم می کوشند؛ اینان ایمنی یافتگان روز قیامت اند .

کافی: ج ۲، ص ۱۹۷

محلی بودن و جهانی بودن در تضاد با هم نیستند

اصغر فرهادی: مردم در سرتاسر جهان، بیشتر به هم شبیه هستند تا اینکه با هم متفاوت باشند. چون بنیان ما در سینما احساسات انسانی است. ایده مرکزی «قهرمان» هم از اینجا شکل گرفت که اصولاً مردم و رسانه‌ها می‌خواهند که یک فرد همان طوری رفتار کند که همه فکر می‌کنند، مثل یک قهرمان. درواقع آن فرد باید تلاش کند تصویری که جامعه از او می‌خواهد را برآورده کند. من هرگز تلاش نمی‌کنم که زبان بین‌المللی در آثارم داشته باشم. اما در ژاپن، سوئد یا هرجای دیگری مردم به آثار من واکنش نشان می‌دهند. این به من نکته مهمی را می‌گوید، اینکه محلی بودن و جهانی بودن در تضاد با هم نیستند. یعنی روبه‌روی هم قرار ندارند. من هرگز فکر نمی‌کنم که فیلمسازی را کامل یاد گرفتم. فیلمسازی درست مثل ماشین راندن می‌ماند، شما نمی‌توانید هرگز بگویید که راننده خیلی خوبی هستید، چون کافی است یک تصادف بکنید و آن وقت دیگر نیستید.

بخشی از گفت‌گوی این کارگردان با مجله «ونتی فر»

حقیقت تقریباً هیچ وقت ساده نیست و اگر چیزی بیش از حد واضح و آشکار به نظر می‌رسد، معمولاً انگیزه‌های پیچیده‌ای پشت سر آن هست.

تونل/ ارنستو ساباتو
مصطفی مفیدی

نـــگاره
پریسا نوراللهی

قهرمانان پارالمپیک

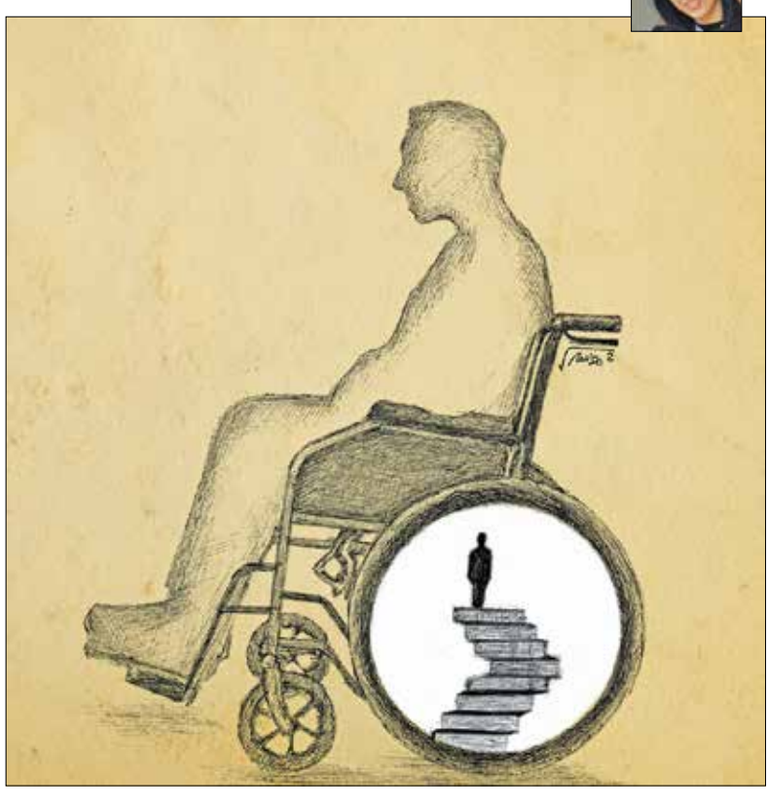

هنرمندان در فضای مجازی

برد زهرا نعمتی، عضو تیم ملی تیراندازی با کمان معلول ایران در پارالمپیک توکیو ۲۰۲۰ در بین هنرمندان با تبریک بسیار همراه بود. این برد با تبریک به او برای استقامتش برای رسیدن به جایگاه همراه بود. از سوی دیگر هنرمندان سینمایی یادی از ایرج کریمی فیلمساز کردند که این روزها روز درگذشت اوست.

■ **تولد هنرمندان بزرگ ایرانی**

۸۵ سالگی ایران درودی با تبریک فراوان هنرمندان مواجه شد. هنرمندان بسیاری تولد این نقاش و استاد دانشگاه را تبریک گفتند. اما ۷۰ سالگی حسین علیزاده و آوازخوانی شهرام ناظری یکی از اتفاقاتی بود که در فضای مجازی بازتاب زیادی داشت.

■ **چهره‌ها**

نیکی کریمی که علاوه بر بازیگری و کارگردانی دستی در ترجمه کتاب دارد در پست اخیر خود نوشت: «چند کتاب جدید که این اواخر خواندم که می‌دانم حتماً ترجمه شده‌اند را برای شما به اشتراک می‌گذارم، در عصر اینترنت و سوشال میدیا سخت است تمرکز روی کتاب خواندن، ولی لذتش با هیچ چیز قابل مقایسه نیست، من اکثرا از کتابفروشی‌ها کتاب می‌خرم و ترجمه شده می خوانم اما خیلی از اوقات هم اگر بتوانم نسخه اصلی را می‌خوانم که کیندل Kindel، این کار را راحت کرده است اما باز هم کتاب را در دست گرفتن و ورق زدن و بوی کتاب تازه و وزن و جنسش تجربه دیگری برای کتابخوان‌هاست.»

نوید پورفرج هم در پستی به انتشار پوستر بین‌المللی «زالاوا» اشاره کرده است. در این پست بازیگری این فیلم نوشت شده: «زالاوا» به کارگردانی ارسلان امیری در هفتاد و هشتمین دوره جشنواره فیلم ونیز در بخش مسابقه سی‌وششمین دوره هفته منتقدین با شش فیلم دیگر رقابت می‌کند. طبق برنامه اعلام شده، در روزهای ۸،۷ و ۹ سپتامبر (۱۶،۱۷ و ۱۸ شهریور) در سالن‌های هال پرلا و آستر به نمایش در می‌آید.»

■ **تازه‌های نشر**

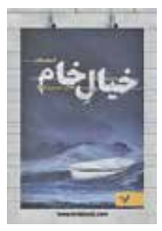

انتشارات تندیس کتاب «خیال خام» نوشته هادی معیری نژاد را در صفحه خود معرفی کرده و بخشی کوتاه از داستان را آورده: «گرگین یکی از ماهی‌ها را بلند می‌کند و رو به من می‌گیرد و می‌گوید: «می‌بینی مهندس! عین نقره می‌درخشه. ارزش این ساحل به همین چیزاست. مال خلق زحمتکش، حیف نیست شماها با این مأموریت‌هایی که نوکرای استعمار بهتون تحمیل کردن آخرش این ساحل رو نابود کنین؟» به نریمان نگاه می‌کنم و برای اینکه اووارد بحث با این جوجه کمونیست نشود، می‌گویم: «مأموریت ما برای پیدا کردن منشأ این مه عجیبه، شاید نفست باشه شاید هم نباشه، هیچی معلوم نیست. ما نوکر کشور خودمونیم.» کار از کار می‌گذرد و نریمان وارد بحث می‌شود: «پسر جون دعا کن این زیر نفت باشه، اگه پول نفت نباشه همین خلق قهرمان از گشنگی همدیگه رو می‌خورن.» رسول می‌گوید: «این مردم نون بازوشون رو می‌خورن، نفت کجا بود؟ تا بوده کاشتن و خوردن.»

آن که معاصر خود نباشد، پیش از مرگ، مرده است

یادداشت

پیروز ارجمند
آهنگساز

درگذشت میکیس تئودوراکیس، ترانه‌سرا، آهنگساز و فعال سیاسی یونانی که سابقه چند دهه فعالیت‌های سیاسی داشت بهانه‌ای شد تا ضمن گرامیداشت نام او به عنوان یکی از تأثیرگذارترین آهنگسازان ترانه‌های اعتراضی و سیاسی به ویژگی‌های موسیقایی آثارش بپردازم. بررسی زندگینامه او نشان از ارجحیت آهنگسازی او بر سایر جنبه‌های حرفه‌ای زندگیش دارد. تحصیلاتش با ورود به پاریس در ۲۹ سالگی زندگی‌اش، در زمینه تحلیل و تفسیر موسیقی در پاریس و آهنگسازی در زمینه موسیقی کلاسیک غربی با اثر کنسرتو پیانو آغاز می‌شود. تئودوراکیس، این اثر را برای باله ساخت. آثار دیگرش از جمله؛ کارناوال یونان شهرت بیشتری برایش به ارمغان آورد و توانست مدال طلای فستیوال مسکو را در سال ۱۹۵۹ از آن خود کند.

با بازگشت او به زادگاهش یونان، علاقه‌مند به معرفی بیشتر و بهره‌مندی از ترانه‌های یونانی در آثارش شد و جنبش سیاسی جوانان را تأسیس کرد. تبعید و زندان‌های متوالی هیچگاه او را از مسیری که شروع کرده بود باز نداشت. هزاران تور موسیقی در جهان برای بازسازی دموکراسی از دست رفته در یونان برگزار کرد. پابلو نرودا و سالوادور آلنده را ملاقات کرد و از جمال عبدالناصر، یاسر عرفات و یگال الون عنوان دریافت کرد و فرانسوا میتران و اولاف پالمه و ویلی برانت به دوستانش تبدیل شدند. برای میلیون‌ها آدم در سراسر دنیا، تئودوراکیس نماد مقاومت در برابر دیکتاتوری یونان بود. پس از سقوط حکومت دیکتاتوری در یونان، تئودوراکیس در سال ۱۹۷۴ به یونان بازگشت و به کنسرت‌های خود در یونان و خارج از کشور ادامه داد.

تأسیس انجمن دوستی یونان و ترکیه در راستای آگاهی بین‌المللی نسبت به حقوق بشر، مسائل زیست‌محیطی و صلح بود. سمفونی‌های شماره ۳، ۴ و ۷ او که همه آنها بین سال‌های ۱۹۸۲ تا ۱۹۸۹ اجرا شد در زمره تأثیرگذارترین آثار او است.

«لینا مندونی» وزیر فرهنگ یونان در صفحه توئیتر خود با اعلام درگذشت «میکیس تئودوراکیس» نوشت: «امروز بخشی از روح سرزمین یونان را از دست دادیم. او یک معلم، روشنگر و یک چپگرای رادیکال بود، تنها کسی که موجب شد همه یونان شاعر شوند». این تفسیر از شخصیت او نشانگر عمق تأثیر او در موسیقی و مردم یونان دارد.

یکی از آثار معروف او «پائولا» است. «پائولا» اسم معروف‌ترین قطعه موسیقی‌متن فیلم حکومت نظامی است. داستانی به احتمال زیاد، غیرواقعی و افسانه‌ای برای این اثر ساخته شده به این روایت؛ تئودوراکیس هفت ماه قبل از کودتای پینوشه با دختری به نام پائولا آشنا می‌شود که این آشنایی منجر به عشقی عمیق می‌گردد. به روایتی از او، در خاطراتی که بعدها برای دوستانش تعریف می‌کند می‌گوید: «درست یک هفته قبل از کودتای ۱۱ سپتامبر می‌خواستم از پائولا تقاضای ازدواج کنم ولی هر بار موضوعی پیش می‌آمد که این مسأله را به تعویق می‌انداخت، تا روز ۱۱ سپتامبر که دفتر این عشق برای همیشه بسته شد. پائولا به همراه ویکتور خارا و بسیاری دیگر از انقلابیون، توسط مزدوران پینوشه دستگیر و به استادیوم منتقل شده و همگی اعدام شدند. از فردای آن روز چنان افسرده شدم که دیگر دنیا برایم بی‌ارزش شده بود و برای خود آرزوی مرگ می‌کردم. بعدها دوستی پیشنهاد داد که برای گرامیداشت پائولا آهنگی بسازم. آن‌موقع بود که من با تمام احساسم ملودی این آهنگ را نوشته و اجرا کردم.»

کمتر زمانی از چهار دهه زندگی موسیقایی‌ام بوده که با رغبت و احساس، به ملودی‌های «میکیس تئودوراکیس»، «ویکتور خارا» و «انیو موریکونه» گوش ندهم و نبوغ آنها را در خلق ملودی و تنظیم‌های تأثیرگذارشان تحسین نکنم. ملودی‌های روان و برگرفته از موسیقی ملی یونان و شیلی و هم چنین تنظیم‌های مبتنی بر تأکید بر شخصیت ویرتیوزیته (تکنوازانه) سازها و تمرکز بر تنظیم برای ارکسترهای کوچک و خلوت وهارمونی ساده، ویژگی‌های موسیقایی آثار تئودوراکیس هستند. بر این باورم که بسیاری از آهنگسازان معاصر در جهان تحت تأثیر تئودوراکیس در شیوه پردازش ملودی و تنظیم برای سازها هستند.

ترانه‌های سیاسی دیگری نیز در انقلاب شیلی وجود دارند از جمله؛ سرود «متحد هرگز شکست نخواهند خورد»، سرودی سوسیالیستی است که سرخیو اورتگا، آهنگساز شیلیایی، در سال ۱۹۷۳ با الهام از یک شعار خیابانی ساخت. اورتگا این آهنگ را در دو روز ساخت و سرود نخستین بار توسط گروه کیلاپایون و با همراهی ویکتور خارا، ترانه‌سرا و آهنگساز شیلیایی، در یک کنسرت پرجمعیت اجرا شد.

تأثیرات سرودهای سیاسی شیلی در سرودهای سیاسی گروه‌های چپ ایران در دهه ۵۰ را نمی‌توان نادیده گرفت. سرودهایی که نه تنها در مضمون ترانه‌ها و بافت ملودی و ریتم، بلکه در شیوه خواندن خوانندگان سیاسی ایران نقش داشتند.

تنها راه رهایی

بودها و نمودها

علیرضا نراقی
منتقد

انسان‌ها اغلب به بودن در جهان، صرفاً «عادت» می‌کنند. این عادت مولد ملال تحمل‌ناپذیری است که سراسر زندگی یک فرد را می‌تواند ببلعد. ملال علاوه بر ایجاد حس پوچی، انسان را محافظه‌کار و افق زندگی او را به شکل ترحم برانگیزی محدود و تنگ می‌گرداند. گویی که هیچ چیز تغییر نمی‌کند و هیچ تغییری، بودن را حقیقتاً متحول و تازه نمی‌گرداند. اما یک عنصر به این دنیا طراوت و گستره می‌بخشد و بودن را از محدوده عادت، رها می‌سازد و آن تلاش برای ایجاد تفاوت است. انسان متفاوت، به این دنیای بی‌شکل شده از تکرار، شکل می‌بخشد و آن را گسترش می‌دهد. با این رویکرد تاریخ هنر به نوعی تاریخ ایجاد تفاوت نیز هست. تاریخ فراتر رفتن از غریزه و مصرف، تاریخ تبدیل گذر خسته کننده و ناچیز انسان در میان محدودیت‌ها و ناملایمات، به نوعی وجود خلاق و رها که او را از ملال نجات می‌دهد. اما تفاوت بیش و پیش از هر چیز دیگری «جسارت» می‌خواهد، جسارت متمایز بودن و این اغلب کار دشواری است، چرا که مردمان گیرافتاده در عادت‌ها به عادت‌های خود همچون اصولی غیرقابل تغییر معتقد و باورمند می‌شوند و از متفاوت‌ها می‌ترسند! متفاوت‌ها را، تخته‌بندان عادت با ترس‌های ذهنی و تابوهای خود، قضاوت می‌کنند و به مکانیزم سرکوب تفاوت، امر نابهنگام و غیرقابل پیش‌بینی کمک می‌کنند. این سرکوب کاری نیست که تنها دولت‌ها یا گروه‌های واپسگرا انجام دهند، این دقیقاً کاری است که مردمان عادی، حتی از نوع جوان و مدرن آن نیز به انجام آن می‌پردازند. آنها سوخت قدرت‌های سرکوبگر و واپسگرا هستند. آنها همان‌هایی هستند که هر تغییری را دشوار و گاه چند نسل را معطل ذهن بسته خود می‌کنند. با این رویکرد، تفاوت ارزشی ذاتی دارد که حتی تظاهر به آن مفید و الهام بخش است، چرا که فضایی باز می‌کند و ممکن است جریانی تازه ایجاد کند.

اینکه یک هنرمند، یا یک تولیدکننده، یا یک فرد خانه‌دار و... تفاوت را نمایش می‌دهد یا واقعاً و اصالتاً زیست جهان و فرآورده‌ای متفاوت دارد، مسأله اصلی نیست، بلکه مسأله اولیه و مهم‌تر این است که در هر حال هر نوع تفاوتی با هر کیفیت و اصالتی، سازنده فضایی است که امکان بهتری برای رهایی و تازگی به وجود می‌آورد. تاریخ هنر، سیاست، اقتصاد، علم و... همواره بواسطه متفاوت‌ها پیش رفته و تکامل پیدا کرده است. امروزه رسانه‌های عمومی اعم از ملی و مجازی و... مهم‌ترین وسیله برای سنجش امکان ظهور تفاوت در یک جامعه هستند. اگر رسانه بازتاب دهنده تفاوت‌ها باشد به این معناست که جامعه خلاق‌تر و سالم‌تر است و اگر رسانه مدام الگوهای خود را تکرار و تصویرش از جامعه را یک شکل نگه می‌دارد، به این معناست که جامعه دچار ملال و بحران خلاقیت است. حال بیایید از این زاویه به خود نگاهی بیندازیم...

منابع نهضت عاشورا-۲۱

نقش گرایش سیاسی در تاریخ‌نگاری ابن سعد

آیین

اسماعیل علوی
دبیر گروه پایداری

«طبقات الکبری» ازجمله مهم‌ترین و قدیمی‌ترین منابع تاریخی پیرامون قیام عاشورا به‌شمار می‌آید. اما به‌دلیل گزارش‌های گزینشی و جهت دارمؤلف آن محمدبن منیع بن سعد، معروف به ابن سعد (۱۶۸-۲۳۰ ق) از زندگی امام حسین(ع) و وقایع قیام عاشورا جای اما واگرهای بسیاری دارد. لحن گزارش‌های وی به گونه‌ای است که هیچ اتهام و تقصیری را متوجه بنی امیه و یزید نمی‌کند و بر مقدر بودن قتل امام حسین(ع) تأکید دارد. ضمن اینکه به نوعی، امام(ع) را به شتابزدگی و نپذیرفتن نصیحت خیرخواهان متهم می‌کند. از این روی، گزارش مؤلف رنگ جانبداری از بنی امیه را به خود گرفته است.

محمد بن سعد، یکی از پایه‌گذاران شرح حال‌نویسی در تاریخ اسلام است. او کمی بیش از یک قرن بعد از واقعه عاشورا در بصره متولد شد و بعدها در بغداد در زمره شاگردان واقدی درآمد. تا آنجا که به‌عنوان کاتب درس‌های واقدی شناخته می‌شود. برخی از رجال شناسان بویژه رجالیون اهل سنت اورا ثقه و برخی دیگرروایت‌های وی را ضعیف دانسته‌اند. از جمله، ابن معین (۱۵۸-۲۳۳ ق)رجالی و محدث مشهوراهل سنت او را کذاب دانسته است. ابن سعد با ابن حنبل معاصر و دارای روابط حسنه‌ای با او بوده است.

ابن سعد در بصره به دنیا آمد ولی بیشترعمر علمی‌اش در بغداد بود و با توجه به اینکه بیشتر محدثان بغداد، عثمانی بودند، به‌نظر می‌آید که ابن سعد هم «تفکر عثمانی» داشته است. تفکرعثمانی، اصطلاحی سیاسی و معرف گرایشی درتاریخ اسلام است که بستر تاریخی آن به ماجرای کشته شدن عثمان بن عفان به دست شورشیان مصری وپی آمدهای پس از آن باز می‌گردد. افرادی ازعلمای اهل سنت بر این باورند که مسلمانان تا پیش از کشته شدن عثمان امت واحد بودند، اما پس از این ماجرا به دو گروه مهم سیاسی «عثمانی» و «علوی» تقسیم شدند که منشأ پیدایش حوادثی در جهان اسلام شد.(ذهبی، ج ۱۱، ص ۲۳۶)

به باورپیروان این گرایش که علی(ع) مخفیانه با گروه‌های شورشی همکاری و حتی رهبری آنان را بر عهده داشته است! (طبری، ج ۳، ص ۴۴۹) و یا دست‌کم با سکوت و کناره گیری خود با آنان همنوایی کرد! به کسانی که دارای چنین تفکری بودند، عثمانی و شیعه عثمان می‌گفتند.

چون نگرش ابن سعد به روایات مربوط به امام حسین(ع) و لحن گزارش‌های وی از واقعه عاشورا گزینشی و جانبدارانه است، این حدس را تقویت می‌کند که وی دارای گرایش عثمانی بوده است.

گزارش‌های ابن سعد درباره امام حسین(ع) وقیام عاشورا دو دسته است: دسته اول روایاتی درباره فضایل و زندگی امام حسین(ع)، دسته دوم به گزارش‌های وی از حرکت امام(ع)از مدینه تا شهادت آن حضرت در روزعاشورا وحوادث این واقعه اختصاص دارد که آن را «مقتل» می‌نامد.

در بخش مقتل ابن سعد برخلاف سایر بخش‌ها که مستند به روایات با سلسله راویان آن است، به شرح گزارش‌هایی از ماجراهای کربلا می‌پردازد که به نقل از هیچ کس نیست. بلکه خود از مجموع روایت راویان، گزارشی فراهم کرده و آن را درکتاب خود آورده است.

عکس نوشت

پرونده جشن مهرگان دومین جشن بزرگ ایرانیان باستان به پیشنهاد دفتر ثبت آثار و حفظ و احیای میراث معنوی و طبیعی در پژوهشکده مردم‌شناسی برای ثبت جهانی آماده می‌شود./ایرنا